



MINISTERSTVO
KULTURY



NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Národní školení site managerů statků světového dědictví

Telč, 30. – 31. 10. 2019

Atributy Výjimečné světové hodnoty (OUV) jako nový aspekt monitoringu

ing. arch. Věra Kučová, Referát památek s mezinárodním statusem, NPÚ GnŘ
doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D. – Český národní komitét ICOMOS



Atributy hodnot světového dědictví v agendě NPÚ

MANUÁL_Preparing Nominations (2011)

Atributy jako „nositelé OUV“

první bližší informace, nový důraz, detailní posuzování

Identifying attributes and features (str. 56 a d.)

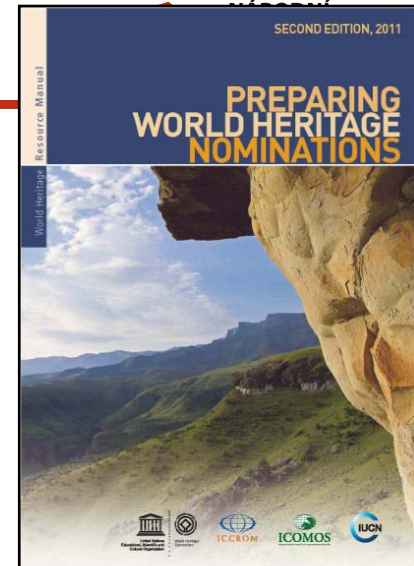
.....

„...Listed properties are required to demonstrate Outstanding Universal Value through their **attributes**....

These **attributes** will be **the focus of protection and management actions**, and institutional arrangements, and their disposition will inform the boundary of the property.“

= Statky zapsané na Seznamu světového dědictví musejí prokázat svou výjimečnou světovou hodnotu prostřednictvím svých **atributů**

Na tyto atributy se zaměří ochranné a řídicí akce a institucionální uspořádání a jejich umístění je zároveň významné pro určení hranice statku.



Atributy hodnot světového dědictví v agendě NPÚ

MANUÁL_Preparing Nominations (2011) výběr k atributům OUV

interní porady k agendě 2017 - 2018

Atributy jako „referenční základ authenticity“

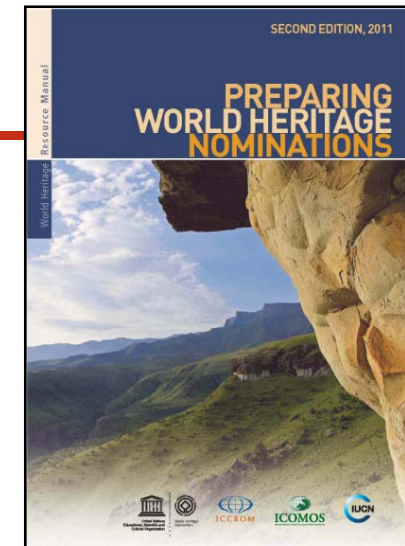
Atributy jako „referenční základ integrity“

Atributy jako „výchozí bod komparace při přípravě nové nominace“

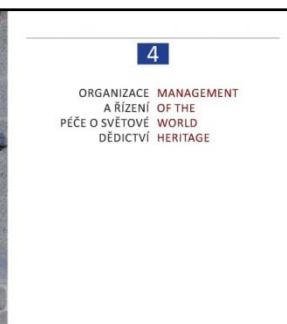
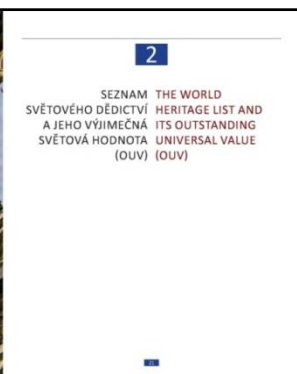
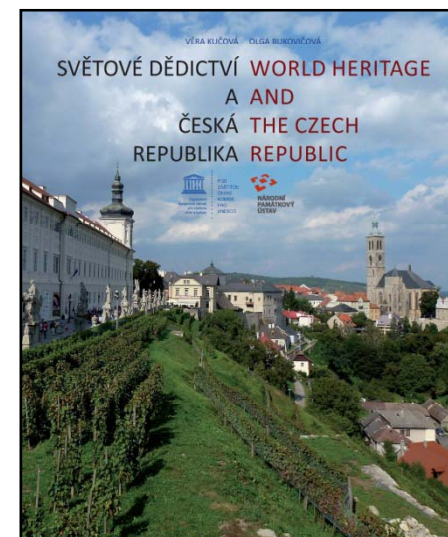
a také tedy

Atributy jako „základ pro popis stavu lokality“ (*State of conservation reports*)

Atributy jako „referenční základ monitoringu“, včetně dotazníků 3. PR



- Předmluva GŘ NPÚ
 - Předmluva prezidenta ČNK ICOMOS
 - 1. **Obecné informace o WH**
 - 2. **Výjimečná světová hodnota - OUV**
 - 3. **Kdo je kdo v agendě**
 - 4. **Management a monitoring**
 - 5. **Statky WH v ČR a jejich OUV**
 - 6. **Výkladový slovník**
- Použitá a doporučená literatura



Kapitola 2.2.1. ATRIBUTY OUV

Co je výjimečná světová hodnota?

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě

Z čeho se skládá prohlášení o výjimečné světové hodnotě?

Kapitola 2.2.1. ATRIBUTY OUV

Z čeho se skládá prohlášení o výjimečné světové hodnotě (OUV)?

- *stručný přehled* jako shrnutí toho, proč byl statek zařazen do Seznamu světového dědictví (*brief synthesis*)
 - informace o tom, *jak statek splňuje kritéria* světového dědictví, pro která byl zařazen do Seznamu, včetně příkladů *klíčových atributů, které přispívají k výjimečné světové hodnotě statku* (*meeting the criteria and examples of attributes*)
 - *prohlášení o stavu statku* v okamžiku zápisu na Seznam zejména o jeho integritě neboli celistvosti; u kulturních statků rovněž o jeho autenticitě (*a statement of the property's condition*)
 - *požadavky na ochranu a řízení* (*requirements for its protection and management*)
-

Atributy výjimečné světové hodnoty

Statky světového dědictví jsou místa, která jsou nositeli výjimečné světové hodnoty. Je nezbytné, aby svou výjimečnou světovou hodnotu prezentovaly skrze konkrétní atributy.

Po zvážení (potenciální) výjimečné světové hodnoty určitého přírodního či kulturního statku následuje další klíčový krok, a tím je posouzení atributů (v pojmosloví přírodního dědictví nazývaných obecně charakteristikami či vlastnostmi), které jsou nositeli potenciální výjimečné světové hodnoty a které ji dobře charakterizují.

Tyto atributy se stávají předmětem ochrany a správy, stejně jako institucionálních opatření, a jejich dispozice poskytují informace o hranicích statku.

Atributy mohou být *fyzické charakteristiky* nebo *hmotné struktury*, ale také *procesy*, které fyzickou povahu ovlivňují, jako jsou přírodní nebo zemědělské procesy, sociální uspořádání nebo kulturní praktiky, které formovaly charakteristickou krajinu.

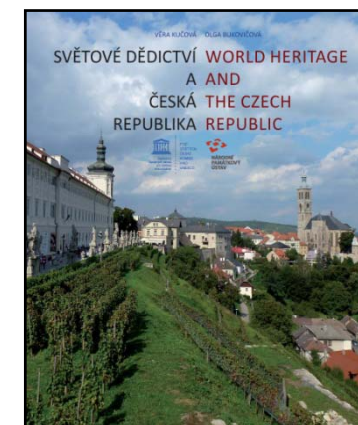
Úmluva o světovém dědictví je úmluva založená na statcích – na Seznam se zapisují *statky*, nikoli myšlenky či osobnosti bez ohledu to, jak významný vliv měly či mají.

Kulturní hodnota se může vztahovat i k *nehmotné povaze* jako je sociální struktura, ekonomické potřeby a politické souvislosti, a to jak v prostoru, tak v čase. Může se vztahovat ke slavným počínům, osobám a uměleckým dílům, stejně jako k literatuře, vědě či hudbě.

publikace str. 28-29

2.2.2. STRUČNÝ PŘEHLED A ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY (OUV)

publikace - slovník str. 187



ENGLISH-CZECH GLOSSARY (WITH EXPLANATIONS)

(except where the State Party is eligible for relevant International Assistance).

Source: para. 28 of the Operational Guidelines

Attributes of the outstanding universal value

Attributes are those elements that convey and manifest the Outstanding Universal Value (OUV) of the property. Attributes can be physical qualities or fabric, or the relationships between them. The protection and management of the World Heritage property should be focused on those attributes that convey the outstanding universal values.

For more, see Chapter 2.2.1.

Atributy jako „referenční základ monitoringu“

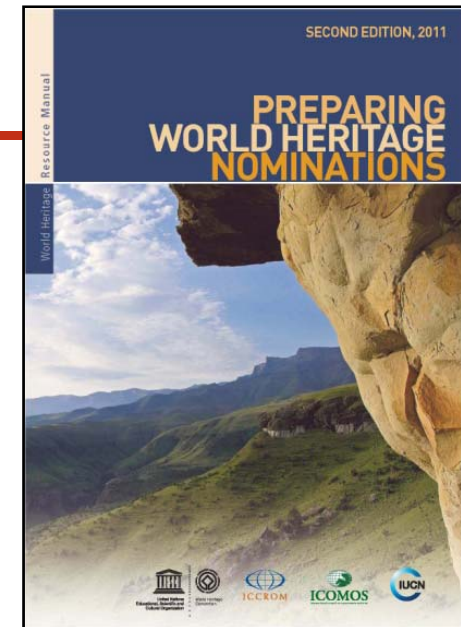
MANUÁL_Preparing Nominations (2011) *kapitola Monitoring*

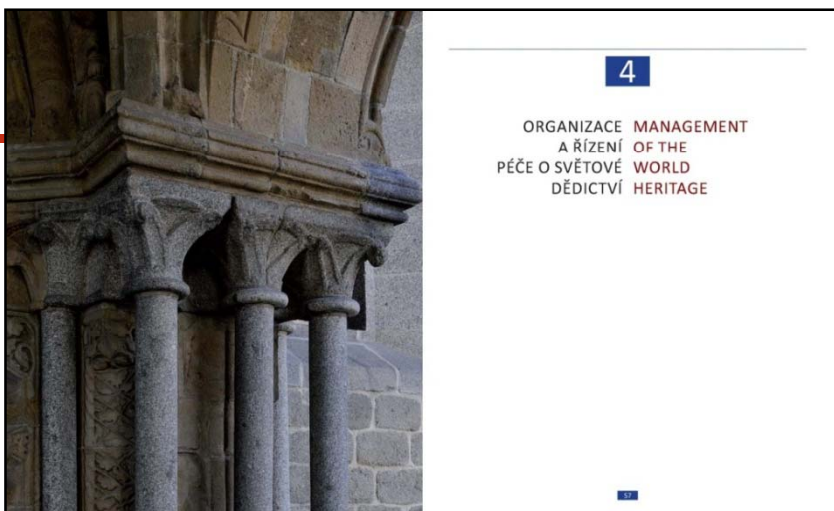
.....

„Monitoring of a World Heritage property **focus on OUV**, including integrity, protection and management, and authenticity for cultural properties.“

...

The nomination dossier should include **key indicators** which will be used to measure and assess a range of factors, including the state of conservation of the property. **These indicators need to be related to the attributes** that convey potential Outstanding Universal Value, to ensure that **these attributes are protected, conserved and managed** in order to sustain OUV.“





publikace str. 63

MONITORING A REPORTING

do vyplnění dotazníků pro oddíl s konkrétními dotazy k jednotlivým statkům světového dědictví (Sekce II).

Monitorování statku světového dědictví a atributů výjimečné světové hodnoty

Monitorování statku světového dědictví se zaměřuje na výjimečnou světovou hodnotu včetně integrity, ochrany, správy a autenticity kulturních statků.

Z tohoto důvodu by již nominační dokumentace měla obsahovat klíčové indikátory, které poslouží k hodnocení celé řady faktorů, včetně stavu zachování statku. Tyto indikátory se musejí vztahovat k atributům, jež jsou nositeli potenciální výjimečné světové hodnoty, aby byla garantována ochrana, zachování a správa těchto atributů zajišťujících udržitelnost výjimečné světové hodnoty.

4.2. MONITORING A REPORTING

- Mechanismy sledování stavu světového dědictví
- Reaktivní monitoring
- Periodický reporting
- Zkušenosti ze dvou cyklů periodického reportingu
- ← • Monitorování statku světového dědictví a atributů výjimečné světové hodnoty

zpřesnění a konsensuální vnímání atributů OUV
= cíl společný pro NPÚ, MK, site managery, další partnery

Správné určení atributů OUV má smysl nejen
pro účely 3. cyklu periodického reportingu,
ale obecně
pro **účely výkonu státní správy,** m. j. s cílem napomoci posuzování
účelnosti pro dotace různých typů;
pro **kvalitní monitoring na národní úrovni**

JAK NA TO?

- postupně a společně
 - včas a s vědomím užitečnosti
-

Pracovní základ v rámci workshopu NPÚ (duben 2018)

ATRIBUTY – PRACOVNÍ PODKLAD – WORKSHOP 24. 4. 2018 ČESKÝ KRUMLOV

<i>STATEK SD (název)</i>			
ATRIBUT – CZ	(ATRIBUT –AJ)	ZÁKLADNÍ POPIS/BASIC DESCRIPTION	CO CHRÁNIT/WHAT TO PROTECT

postup přípravy

- základní výčet formou výstiženého pojmu nebo sousloví
- zpřesnění popisem
- konkrétní příklady v daném statku světového dědictví
- využití podkladů Centra světového dědictví a zahraničních paralel
- provázání s indikátory monitoringu

Školení 2019 – pracovní listy (příklad Telč)

Název statku světového dědictví HISTORICKÉ CENTRUM TELČE (1992) Kritéria zápisu: (i), (iv)	HISTORIC CENTRE OF TELČ (1992)		
ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY ¹	ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE	ZÁKLADNÍ POPIS/BASIC DESCRIPTION	CO CHRÁNIT/WHAT TO PROTECT
URBANISTICKÁ STRUKTURA ²	URBAN STRUCTURE	Městská kompozice kombinující monumentální strukturu zámku a jezuitské koleje s množstvím obklopujících měšťanských domů a rybníky	Historický urbanismus
ARCHITEKTONICKÉ HODNOTY	ARCHITECTURAL VALUES	široká typologická škála dochovaných renesančních, barokních a klasicistních štítů, podloubí,...	Architekturu jednotlivých objektů
HISTORICKÉ MATERIÁLY A KONSTRUKCE	HISTORICAL MATERIALS AND STRUCTURES	autentická materiálová struktura a výzdoba historických stavebních objektů	Doklady tradičních stavebních a dekorativních řemesel a materiálů
PANORAMA	PANORAMA	Rozsáhlý volný prostor náměstí s vysoce kvalitními sochami a kašnami	Vizuální integrita celku, pohledy přes rybníky a od příjezdových cest
ARCHEOLOGICKÉ DĚDICTVÍ	ARCHAEOLOGICAL HERITAGE	Archeologické dědictví	

¹ Citace z Dotazníku 3. Cyklu PR (3rd PR cycle questionnaire: „Please list the key attributes of Outstanding Universal Value of your property and give an assessment of their condition. As a guideline, it is suggested to focus on approximately 5 key attributes (no more than 15 overall)“.

² Urbanistické hodnoty měst jako Praha, Kutná Hora, Č. Krumlov, Telč,... stojí především na dokladech dochovaného historického urbanismu a případně na současných urbanistických hodnotách

Školení 2019 – pracovní listy (příklad Telč)

Název statku světového dědictví HISTORICKÉ CENTRUM TELČE (1992) Kritéria zápisu: (i), (iv)	HISTORIC CENTRE OF TELČ (1992)	
ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY¹	ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE	Z
URBANISTICKÁ STRUKTURA ²	URBAN STRUCTURE	<p>V publikaci Světové dědictví a Česká republika pracovně užito víc atributů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • urbanistická struktura • panorama • architektonické hodnoty • historické materiály a konstrukce • výzdoba a vybavení historických interiérů, zejména zámku a sakrálních staveb • archeologické dědictví
ARCHITEKTONICKÉ HODNOTY	ARCHITECTURAL VALUES	
HISTORICKÉ MATERIÁLY A KONSTRUKCE	HISTORICAL MATERIALS AND STRUCTURES	
PANORAMA	PANORAMA	
ARCHEOLOGICKÉ DĚDICTVÍ	ARCHAEOLOGICAL HERITAGE	A

V publikaci [Světové dědictví a Česká republika](#) pracovně užito víc atributů:

- urbanistická struktura
- panorama
- architektonické hodnoty
- historické materiály a konstrukce
- výzdoba a vybavení historických interiérů, zejména zámku a sakrálních staveb
- archeologické dědictví

Lokality světového dědictví v ČR (všechny **kulturní**)

Ize pracovníě rozdělit na tři skupiny (*níže s „pracovními názvy“*):

1. **Urbanistické celky** – Praha, Český Krumlov, Telč, Kutná Hora, Třebíč, Hlášovice
2. **Solitérní stavby, drobné areály** – Litomyšl, Zelená Hora, Brno, Olomouc
3. **Zahrady a krajina** – Kroměříž, Průhonický park (v rámci Prahy), Lednicko-valtický areál, Kladruba, Krušné Hory/Erzgebirge

Atributy se v nominačních materiálech systematictěji uvádějí přibližně od roku 2014, stále (stav 2019) však v řadě případů poměrně vágně.

Detailně se tématu v posledních letech věnuje zejména **polský národní komitét ICOMOS**, s bohatou publikační metodickou podporou.

Příklad ze zahraničí ke skupině „Urbanistické celky“

– Historické centrum Krakowa

Bogusław Szmygin ed.,
Outstanding Universal Value and Monitoring of World Heritage Properties, Warsaw: Polish National Committee of ICOMOS and National Heritage Board of Poland 2011.
 Polsky online, <http://www.icomos-poland.org/pl/publikacje.html>

KRAKÓW – HISTORYCZNY ZESPÓŁ URBANISTYCZNY

KU NOWEJ DEKLARACJI
WYJĄTKOWEJ
UNIWERSALNEJ
WARTOŚCI MIEJSCA
ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA
I MONITOROWANIU
ZACHOWANIA ATRYBUTÓW
WARTOŚCI

Andrzej Słowiak

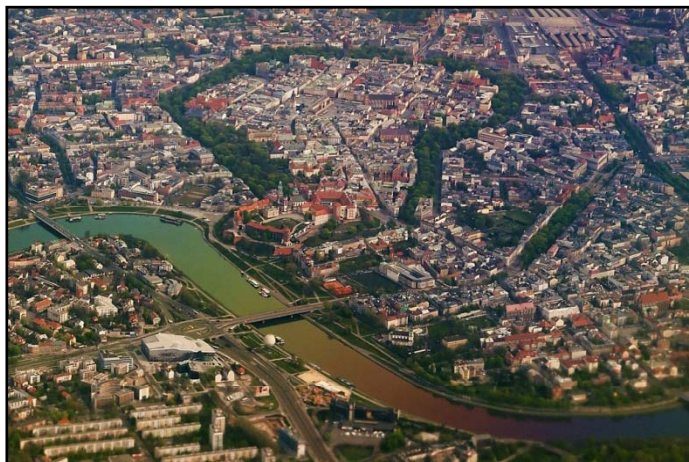
Tabela 1. Atrybuty

Kategorie atrybutów	Atrybuty	Charakterystyka atrybutów
Skala urbanistyczna	Układ urbanistyczny – suma zespołów osadniczych	Wzór obejmujący zespół osadniczy z przyległymi: Wawel, Kraków w granicach murów, Kazimierz ze Stradomem, Suma zespołów dających o wyjątkowości miejsca.
	Układ urbanistyczny – w każdym z zespołów osadniczych	1. Wawel 2. Kraków 3. Kazimierz ze Stradomem
	Granice – materialne i niematerialne	Czytelność granic miasta historycznego i zespołów osadniczych współtworzących miejsce lokalnego dziedzictwa.
	Siatka ulic i placów	Historyczny układ lokalny z czytelnymi orientacjami przestrzennymi.
	Siatka obiektów sakralnych	Historyczny układ obiektów wskazujących na wyjątkowość zabudowy. Przesłanki w wymiaru skalnym i porządku w ciągu wieków.
Skala architektoniczna / obiektu	Układ bloków zabudowy	Historyczny układ zabudowy, z reguł wypełniony nowymi substancjami budowlanymi. Zestawy osi i składowanie, nie ma jednolitości z nią.
	Wielofazowa zabudowa zabytkowa	Nawastawanie się osiemnastowiecznych i dziewiętnastowiecznych w lokacjach osiedlenia przy zabytkach i wartościach zespołu. Należy przegledzić europejskich stylów architektonicznych.
	Wielofunkcyjność zabudowy	Wielofunkcyjna zabudowa z różnymi epokami historycznymi, kościoły, synagoga, neogotyckie kamienice, budynki użyteczności publicznej, fortelicy, etc. Ukazują pełnię rozwoju miasta historycznego.
	Obiekty zabudowy	Ukształtowane przez wieki, ze względu na przepisy i warunki ekonomiczne wyjątkowość i rozbieżność zabudowy, charakterystyczna dla miejsca. Przepisy zabudowy maszynowej, reprezentacyjnej i sakralnej.
	Wystój dewacji	Pochodzą wielofazowość zabudowy. Dają o wyjątkowość wnętrza urbanistycznych i osiedlańskich z zawieszonych wiatrach zabudowanych.
Skala krajoobrazowa / widoku	Wyposażenie – ruchomości	Wyposażenie wnętrza sakralnych, publicznych i prywatnych. Neoznaczone zwrócić uwagę na rzemiosło artystyczne o dużej wartości historycznej. W części niedostępny, nowy zabytek.
	Przezeźń publiczna	Nowa forma w historycznej sieci. Obszary zabudowane układem lokalnym, zagospodarowane na nowe, zgodnie z duchem epoki i współczesną funkcją.
	Zieleń zabytkowa	Dopełnienie tkaniny architektonicznej. Zieleń kompozycyjna – Placety, zieleń podwórkowa, ogrody śródulicowe, riasztonych, zieleń uliczna.
	Nawierzchnie	Dopełnienie tkaniny architektonicznej. Białe historyczne wykładanie i rozwiązanie funkcjonalne.
	Mala architektura	Dopełnienie tkaniny architektonicznej. Białe historyczne wykładanie i rozwiązanie funkcjonalne.
Wartości niematerialne	Panorama	Symbole miasta widoczne z wybranych punktów i kierunków krajoobrazowych, ikoniczne widoki miasta.
	Okie widokowe	Powązanie widokowe krajoobrazowych obiektów, osie kompozycyjne miasta.
	Widoki na zabytek – widoki wybrane	Enspozycja konkretnych obiektów, historyczna bazylika, usytuowana w wyjątkowo, ikoniczne widoki widocznych budowli.
Wartości archeologiczne	Wartości niematerialne – powiązane z pozostawieniami obiektami	Nazewnictwo, funkcje, użytkowanie, świadki mieszkańcy w przeszłości, wydarzenia historyczne.
	Wartości niematerialne – powiązane z miastem, jako organizmem funkcjonalnym	Tradycja, obyczaje, cykliczne uroczystości, atmosfera miejsca, funkcjonowanie.
Wartości archeologiczne	Wartości historyczne i archeologiczne – eksponowanie	Podziemne relikty dawnych struktur osadniczych. Zbudowane, wykopaliska, udośćpniwane.
	Wartości archeologiczne – zachowanie	Podziemne relikty dawnych struktur osadniczych – zidentyfikowane bazyliki domienne. Przemiot ochrony rezerwowowej.

KATEGORIE ATRYBUTU	ATRIBUTY WYJĘCNE SVĘTOVÉ HODNOTY	CHARAKTERISTIKA ATRYBUTU	INDIKÁTOR
Urbanistické měřitko	Půdorys – celkový rozvrh	Zápis zahrnuje 3 celky – Wawel, Krakov, Kazimierz	Ochrana specifik jednotlivých celků
	Půdorys jednotlivé městské části	Čitelnost plánu každé části města	Ochrana sítě cest, proporcí rozvoje, zastávenosti místa
	Hranice: hmotné a nehmotné	Čitelnost hranic lokality svętového dědictví	Jasně hranice prostorové, administrativní i mentální
	Síť ulic a náměstí	Historický plán města	Stabilita urbanistické kompozice
	Parcelace	Historická parcelace vyplývající z postupných vlastnických změn	Stabilita sítě vlastnických vztahů
	Blok	Ustálený způsob zástavby parcely	Stabilita výplně městské tkáně
Architektonické měřitko (památky)	Vícefázový vývoj	Vrstvení prvků z různých období; příklady všech evropských výtvarných stylů	Ochrana architektonické hmoty
	Rozmanitost funkcí	Kostely, synagogy, rezidenční stavby, veřejné stavby, fortifikace	Stabilita tradičních funkcí, anebo výběr funkcí nekolidujících s povahou památky
	Rozměry	Výška a rozsah výstavby vyplývající z dobových regulací a možností	Ochrana historických rozměrů
	Dekorace fasády	Určuje výraz městského interiéru a historickou hodnotu při pohledu zvenčí	Ochrana historické dekorace
	Vnitřní vybavení	Nábytek, výtvarná výtzdoba a řemeslné prvky	Ochrana inventáře – veřejně zpřístupněného i soukromých sbírek
Měřitko městských interiérů	Veřejný prostor	Historické plochy naplněné soudobým obsahem	Stabilita rozvoje veřejných ploch – architektonická a funkční
	Historická zeleň	Parky, zahrady, dvory, pouliční zeleň	Stabilita výsadby
	Povrchy	Dlažba	Ochrana historických povrchů a harmonizace nových povrchů s historickou povahou místa
	Krajinářská architektura	Historické i soudobé doplňky městské tkáně podřízené vizi a funkci místa	Údržba krajinářských prvků v souladu s historickou povahou místa
	Měřitko krajiny (pohledy)	Panorama	Siluetu města z klíčových míst a směrů, ikonické pohledy
Výhledy		Kompoziční osy, pohledové propojení dominant	Kompoziční osy, pohledové propojení dominant /-/
Dominanty		Expozice vybraných monumentů, včetně soudobých; ikonické stavby	/-/
Nehmotné hodnoty	Nehmotné hodnoty spojené s vybranými památkami	Jména, funkce, využití, slavní obyvatelé, události	/-/
	Nehmotné hodnoty spojené s městem jako funkčním organismem	Tradice, zvyky, atmosféra místa	/-/
Archeologické hodnoty	Archeologické vrstvy a pozůstatky – exponované	Obnažené, prozkoumané a zpřístupněné pozůstatky sídelních struktur	/-/
	Archeologické vrstvy a pozůstatky – uchované	Předpokládané pozůstatky sídelních struktur – předmět ochrany	/-/

Historické centrum Krakova

zápis na WHL 1978,
kritérium iv - vynikající příklad stavby nebo stavebního celku



Příklad ze zahraničí ke skupině „Solitérní stavby, drobné areály“

Architektura 20. století Franka Lloyd Wrighta (USA)

Architektura 20. století Franka Lloyd Wrighta je sérií 8 budov:

1. **Templ unitářů** (Chicago – Oak Park)
2. **Robie House** (Chicago)
3. **Taliesin** (East, Wisconsin)
4. **Hollyhock House** (Hollywood, California)
5. **Fallingwater** (Bear Run, Pennsylvania)
6. **Jacobs House** (Usonia 1, Madison, Wisconsin)
7. **Taliesin West** (School of Architecture, Scottsdale, Arizona)
8. **Guggenheim Museum** (New York City)



zápis na WHL 2019,
kritérium ii – výměna hodnot

Příklad pečlivého (a úspěšného) vyjmenování atributů u série soliterních staveb

Atribut 1:

Vytvoření architektury reagující na funkční a emocionální potřeby prostřednictvím geometrické abstrakce a manipulace s prostorem
(Creation of an architecture responsive to functional and emotional needs through geometric abstraction and spatial manipulation)

Atribut 2:

Design inspirovaný přírodními formami a principy
(Design inspired by nature's forms and principles)

Atribut 3:

Architektura odrážející americkou zkušenost
(Architecture responsive to an evolving American experience)

v ND navíc detailně:

„How each Component Building in the Nominated Series Expresses the Attributes“

THE 20TH-CENTURY ARCHITECTURE OF FRANK LLOYD WRIGHT

How Each Component Building in the Nominated Series Expresses the Attributes

UNITY TEMPLE

Unity Temple was one of the first, if not the first, monumental public edifices created in a material previously reserved for more utilitarian buildings – concrete. The intrinsic quality of the material is frankly expressed; its austere surface tempered by exposing the finer pebble aggregate. Unity Temple's radical cubic appearance, derived from the traditional meeting-house form, was intended as a manifestation of the denomination's progressive beliefs. Its form expresses both its monolithic construction and interior functions: the sanctuary at one end, the social room at the other, with a layer connecting the two. The sanctuary, in particular, is notable for its spatial complexity and integration of parts. The ceiling grid and other minor elements, including light fixtures and wood striping on balcony parapets, repeat in an interlocking frame of lines in space resulting in a dynamic and unified spatial composition. Paths of circulation from the exterior into the lobby, then to the sanctuary are not only circuitous but also filled with contrasting experiences of compression and expansion as well as light and dark over multiple levels, surprising the viewer with its visual and emotional intensity.

FREDERICK C. ROBIE HOUSE

The quintessential Prairie house, the Robie House, has been called Wright's "spatial and technological manifesto" by Reyner Banham. The open plan of its second floor living space is widely credited with changing domestic design by allowing interior space to open up and flow from one room into another. Its bold horizontality, at once ground hugging and gravity-defying, is an abstract embodiment of the flat Midwest prairie landscape and expressed through projecting cantilevered roofs, deep eaves, continuous bands of art-glass doors, and expressive use of Roman brick. The Robie House's low hipped roofs and deep eaves are reminiscent of those in Japanese temples; however, the eaves are also functional. In summer they protect occupants from the heat of the midday sun, while in winter when the sun is lower on the horizon, they allow passive solar gain. In summer the courtyard on the north serves as a cool-air tank, and the broad bands of art glass doors provide interior ventilation. Innovations include the integration of heating and lighting within the structural and decorative framework of the house, and the inclusion of an attached three-car garage is an early example of the incorporation of the automobile into modern residential architecture. The pathway into the house creates an emotionally rich experience of compression and release: a concealed entry and a small vestibule leading up a narrow, twisting stairway that brings one suddenly into the bright and open main living space.

TALIESIN

The consummate example of organic architecture, Taliesin appears to "grow" from its hillside setting, a synthesis of both Western and non-Western traditions given new form appropriate to the pastoral Midwest and the Jeffersonian ideal of living, working, and farming. Through careful site planning and use of materials native to the site, Taliesin is a complete integration of the architecture of the building with its landscape: the flow of interior and exterior spaces seems to deny any barrier between the two. In no previous work had Wright disconnected one section of the building from another in the way he does at Taliesin where an open loggia between the living and studio wings allows the hill to pass through. Other elements of the building reach out into the landscape in various directions like growing organisms spreading their tendrils. Within the house, the rectangular living room, perched out from the hillside, is entered through the loggia off the corner, diagonally drawing the viewer's eye out to commanding views of the valley below. Together these devices result in a powerful experience of the spirit of architecture and landscape. Stonework, which had traditionally been cut as square blocks with a single rough-cut surface, gives way to long irregular sections unevenly placed to simulate natural strata. Lastly, the building's informal rambling and earth-hugging composition is in broad conception informed by hillside villas of the Italian Renaissance that Wright came to know firsthand while he was preparing the Wasmuth volumes at Fiesole, just outside Florence. The design also draws from traditional Japanese architecture by breaking down its expansive site into domestically scaled pavilions so that the complex in its entirety can only be comprehended with movement around the premises.

HOLLYHOCK HOUSE

Hollyhock House is an original adaptation of the local Spanish tradition of a patio house combined with ancient Mesoamerican forms appropriate to the history of the area. Set dramatically atop Olive Hill, Hollyhock House in its exterior expression suggests a Maya temple in its canted walls and massive, even monolithic, appearance, yet within its open courtyard, a fresh interpretation of the Spanish patio anchors the interior configuration. The result resonates with layers of cultures in the region far more meaningfully than the concurrent Art Deco, which relied on a pastiche of exotic ornament. Designed for a flamboyant oil heiress whose favorite flower was the hollyhock, the hollyhock as a decorative form is used to characterize the building as an expression of the personality of the client. The stylized hollyhock appears as integral concrete ornament on the exterior, unifying the building parts. The theme is reinforced decoratively through interior finishes and fittings such as furniture, light fixtures, and architectural elements. These, combined with gardens of hollyhocks surrounding the house,

Architektura 20. století Franka Lloyd Wrighta – rozbor série dle atributů

	ATTRIBUTE 1: Creation of an architecture responsive to functional and emotional needs through geometric abstraction and spatial manipulation			ATTRIBUTE 2: Design inspired by nature's forms and principles		
SERIAL COMPONENT	1A. Spatial continuity expressed through the open plan and blurred transitions between interior and exterior spaces	1B. Dynamic forms that employ innovative structural methods and an inventive use of new materials	1C. Richness of experience created through contrast and carefully composed paths of movement	2a. Integral relationship with nature	2B. Unity of design expressed in integration of the parts to the whole	2c. Intrinsic qualities of materials expressed
UNITY TEMPLE		Widely influential for abstract cubic form and early use of reinforced concrete	Circulation reveals contrasts between light/dark, solid/void, compression/release		Its exterior cubic form is reinforced on the interior by thin oak strips that weave together cubic volumes, piers, balconies, and ceiling through continuous and dynamic patterns while amber art glass skylights wash the interior unifying the whole	Nature of concrete expressed in early example of beton brut
FREDERICK C. ROBIE HOUSE	Open plan changed domestic architecture	Dramatic roof cantilever creates floating effect	Compression/release as one ascends from narrow entry to expansive main floor	The quintessential "Prairie house" is a metaphor for horizontality of Midwest landscape	Growing out of its rectilinear form, the horizontal theme continues in the interior through bands of art glass doors, an elongated open plan, and interior trim all which are reinforced by the details of custom furnishings and fixtures	
TALIESIN	Rooms extend out to gardens and terraces		Meandering form incorporating thresholds, gardens and vistas creates meaningful experience of place	Consummate example of organic connection to the landscape		Rustic stone work echoes its natural state
HOLLYHOCK HOUSE	Lawns, courtyards, patios are part of living space		Limped paths of movement lead inside and out, up and down, and through open and closed, and light and dark spaces		Integral moment based on stylized hollyhock unites building, interior decoration and landscape elements	
FALLINGWATER	Continuity of materials expressed: stone floors carried out to terraces, exterior concrete and stone walls continue inside	Reinforced concrete for cantilevers stretched capacity of technology	A visceral experience of nature and architecture as one	The waterfall inspired the design	A limited palette of materials, color, and design motifs, derived from natural features at the site and reiterated throughout, creates an unprecedented example of unified design	Undressed masonry laid to imitate natural stone, plasticity of concrete and color of steel predominate
HERBERT AND KATHERINE JACOBS HOUSE	Dramatic spatial continuity achieved through use of modest materials and on a small scale		Dramatic contrast between compact entry and large volume of living room, expansive garden	House positioned to take maximum advantage of suburban garden, contrasting with traditional site plan	A study in elimination and simplicity, in which all the parts—siting, form, spatial arrangement, and materials work in unity to serve the whole—a modest, yet artistic home	Simply finished wood and unadorned brick used as interior wall finish
TALIESIN WEST	Rooms open out on and extend into desert environment		Power of place revealed through choreographed procession through space	As much a work of landscape architecture as it is architecture		Innovative closed masonry expresses texture, color, and materiality of desert environs
SOLOMON H. GUGGENHEIM MUSEUM		Interior cantilevered spiral ramps expressed in exterior form	Architecture creates extraordinary emotional response and a new museum experience		Circle motif expressed in spiral form, internal ramp and skylight	Plasticity of concrete expressed in sculptural form

Architektura 20. století Franka Lloyd Wrighta – rozbor série dle atributů

(pokračování tabulky)

ATTRIBUTE 3: Architecture responsive to an evolving American experience			Component's influence on the development of architecture	SERIAL COMPONENT
3A. Changing modes of living are addressed	3B. Primacy of the individual and individualized expression	3C. Transforming inspirations from other places and cultures		
	Modern form for the vernacular meeting house; the individual's experience central to the design		Icon of Modern Movement. Wasmuth portfolio and later Wendingen edition impacted early Dutch and German modernism; use of Cubist form seen in dissolving planes and the role of perception; approach in urban setting (or shielding from it) characterizes public and institutional buildings of the 1900s and 1970s.	UNITY TEMPLE
Heating technology and informality support use of the open plan		Japanese influence (deep eaves, low hipped roof) employed in support of horizontal landscape metaphor	Icon of Modern Movement. Wasmuth portfolio and later Wendingen edition impacted early Dutch and German modernism; use of shifting planes, bands of windows, and the role of perception; inspired Walter Gropius (Haus Sommerfeld) and Mies van der Rohe (Barcelona Pavilion).	FREDERICK C. ROGIE HOUSE
An integrated setting for living and working		Western and Nonwestern influences (Japan and Italy) are synthesized into a new architecture	Consummate example of organic architecture: Elimination of bilateral symmetry inspired Mies van der Rohe, Rudolf Schindler, Richard Neutra, and Werner Moser who all visited or apprenticed with Wright while there.	TALIESIN
	Outstanding expression of a highly personalized dwelling	A model for the modern interpretation of forms from indigenous cultures	Modern alternative to Art Deco exoticism. Poetic expression helps establish California modernism; inspired Rudolf Schindler, Richard Neutra, and Harwell Hamilton Harris who all visited or worked on structure under Wright.	HOLLYHOCK HOUSE
	A unique house tailored to the interests and activities of its owner.	American response to International Style	Icon of Modern Movement epitomized integration of landscape with architectural design and blurring between interior and exterior spaces; inspired Alvar Aalto (Villa Mairea) and Paul Rudolph (Bass Residence).	FALLINGWATER
Prototype for modest, detached, servant-less, single-family suburban houses	The Italian concept fostered a life of artistic individuality for the middle class	Japanese (modular planning) and Korean (radiant heating) influences transformed into an American suburban form	Modern prototype for modest single-family house. Introduced ideas of the "great room" and American "ranch" style; inspired post-war architectural style of Joseph Eichler and Alfred Levitt, and Jørn Utzon (personal home, Holteboek, Denmark).	HERBERT AND KATHERINE JACOBS HOUSE
		Indigenous American influences are a continuous theme	Prototype for use of rustic materials in modern architecture. Modernism no longer seen as based on technology; rubble stone introduced as acceptable material for modern building; influenced Alvar Aalto (personal studio), Paolo Solari (Arocanto), and Sidney Press (Coromandel Estate, Mpumalanga, South Africa).	TALIESIN WEST
Prototype of art museum where the building itself is an art object			Icon of Modern Movement. Made the museum a destination in itself, its design a foil for the collection. It also made viewing art a communal adventure.	SOLOMON R. GUGGENHEIM MUSEUM

Zdroj-nominační dokumentace

Příklad ze zahraničí ke skupině „Zahrady a krajina“ North Zealand – krajina parforsních honů (Dánsko)

zápis na WHL 2015,
kritéria ii a iv (výměna hodnot a vynikající příklad určitého typu)

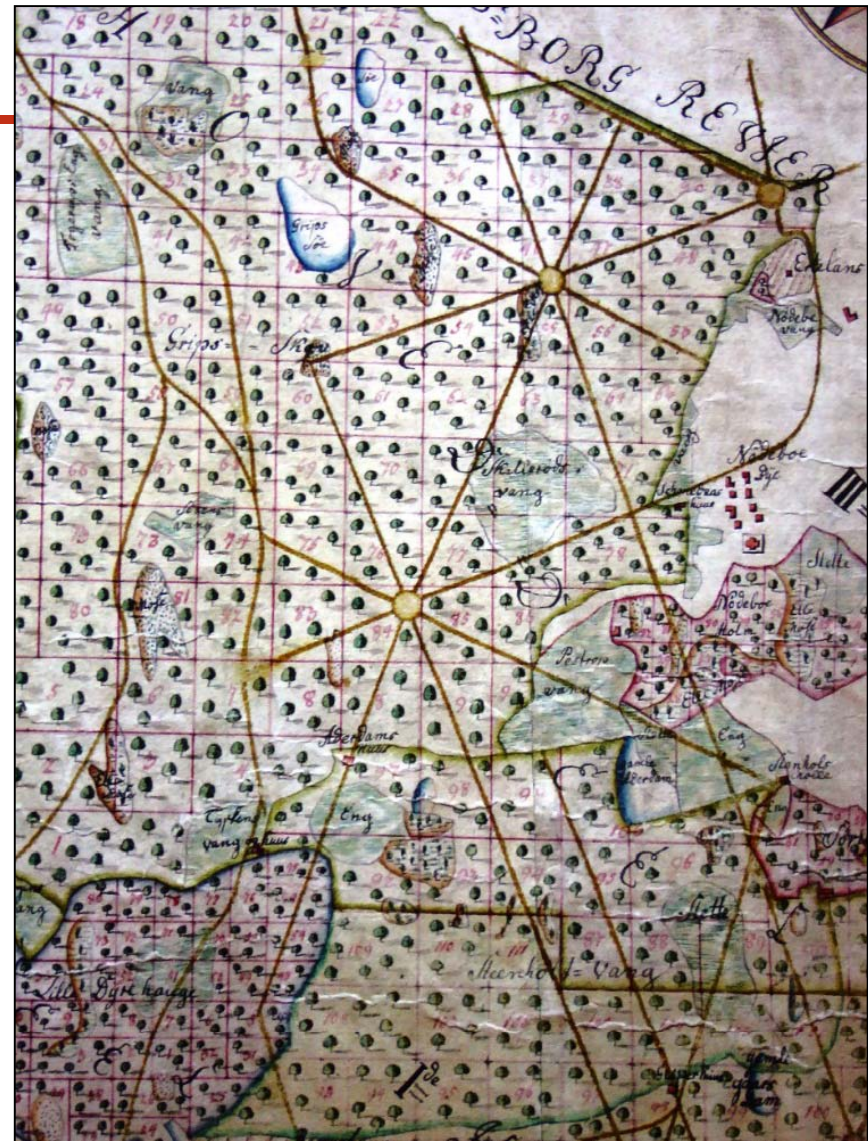
Atributy podle nominační dokumentace, s. 111 a d.:

- vzorec krajinářské úpravy,
- prostorový plán zaměřený na přírodu,
- soustava protínajících se paprscitých a čtvercových loveckých cest,
- očíslované kameny,
- místní označení vycházející z číslování,
- emblematické znaky jako kameny a aristokratická sídla

„The attributes of the Outstanding Universal values are:

- an area of preserved forest cover (the matrix of the landscape design)
- a spatial plan focusing on nature
- stars of eight hunting roads circumscribed by roads forming squares
- numbered stones
- place names reflecting a numerical name system
- emblematic markers, such as stones or castles

North Zealand
– krajina parforsních honů (Dánsko)



Aktivní část školení

1. pracovní blok – výklad a kontext; práce ve skupinách (SM a pracovníci NPÚ, využití základu z konzultací 2018

přestávka a **komentovaná procházka Telčí jako inspirace pro zobecnění atributů** ; příklady objektů a hodnot ve vztahu k obecným atributům, vytipování konkrétních referenčních příkladů pro rubriky „podrobnější popis“ a „co chránit“

2. pracovní blok – shrnutí k atributům Telče, úprava pracovního listu

3. pracovní blok – krátké prezentace k atributům dalších lokalit WH v ČR

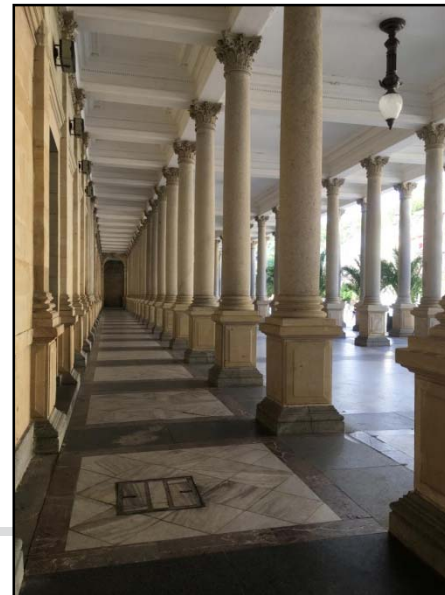
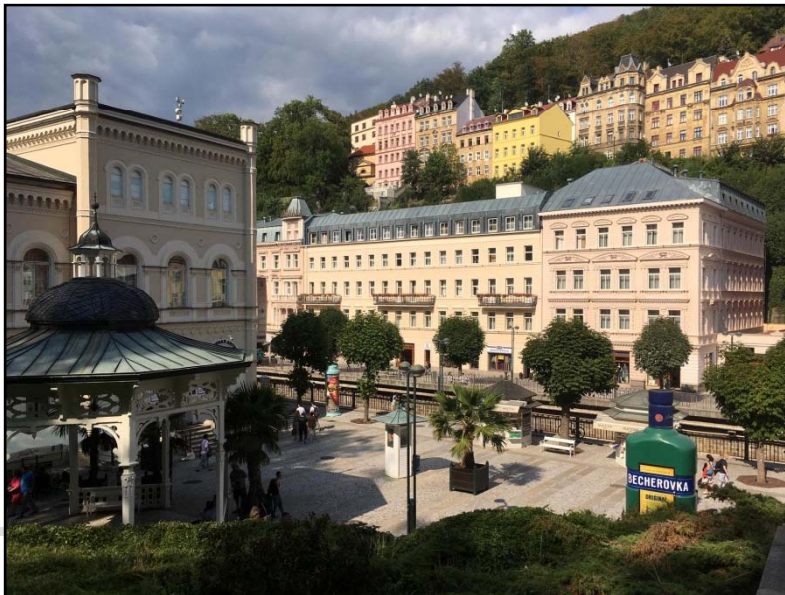
+

- **návazné možné zpřesnění** v praxi, doplnění (materiály na webu)
 - **2020 - 2021 pokračování** s cílem zpřesnění po praktické využití
-

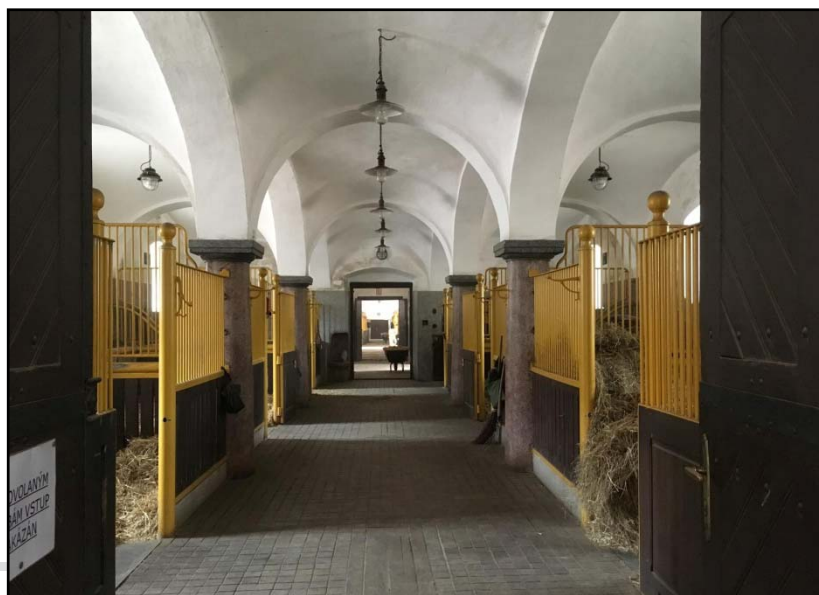
Atributy specifické



Atributy specifické



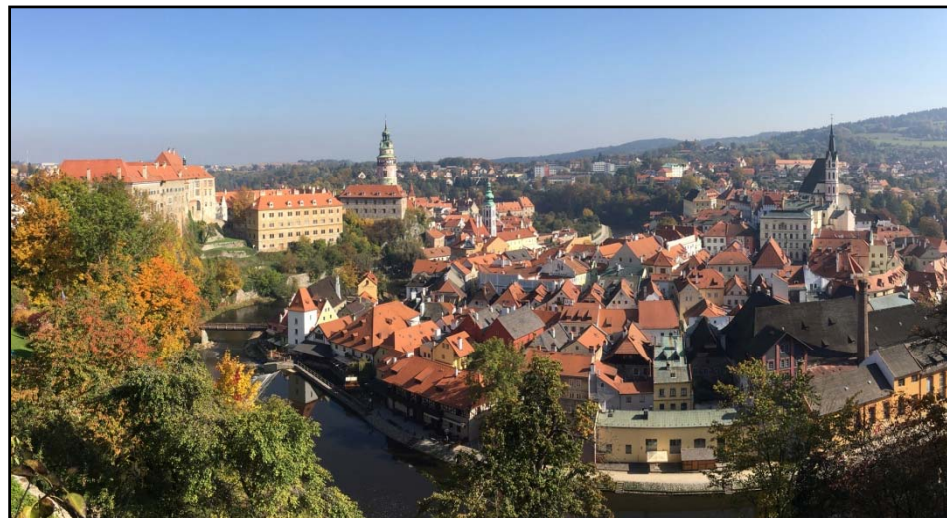
Atributy specifické



Atributy specifické

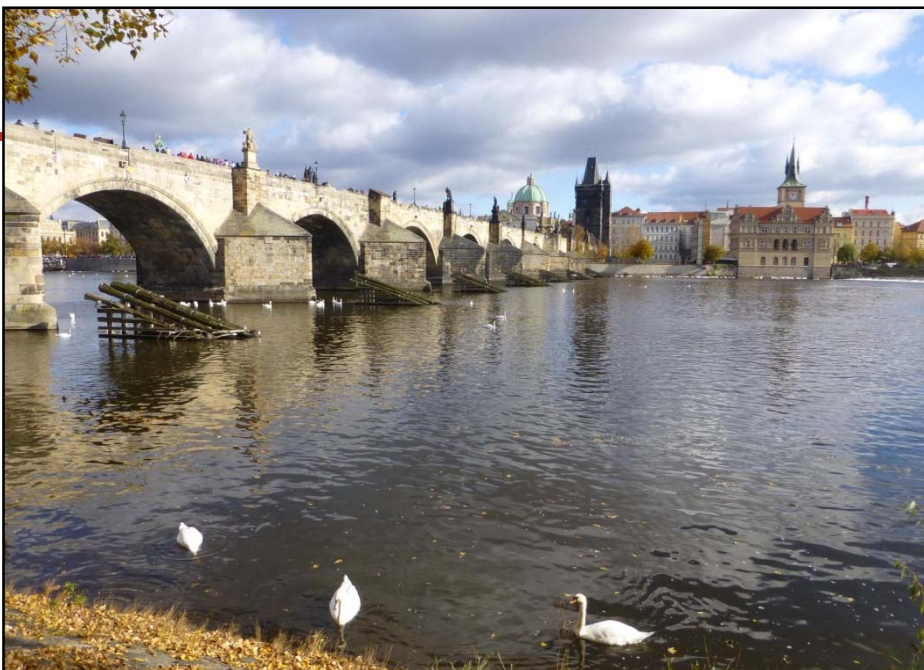


Příklad dalšího zpřesnění - atribut „panorama, pohledové horizonty“

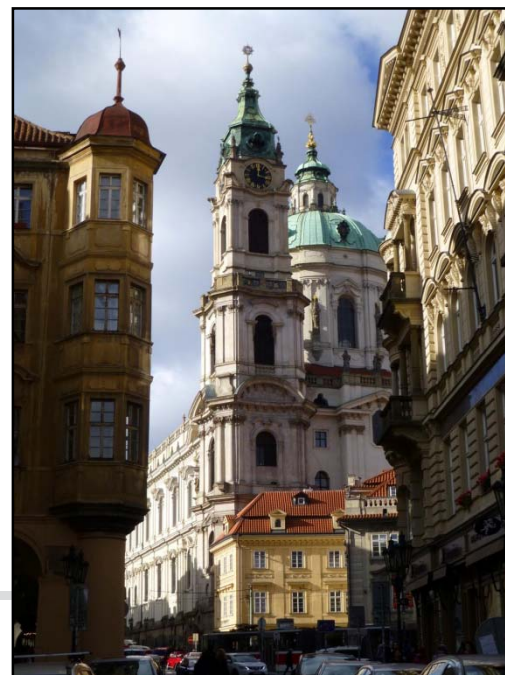
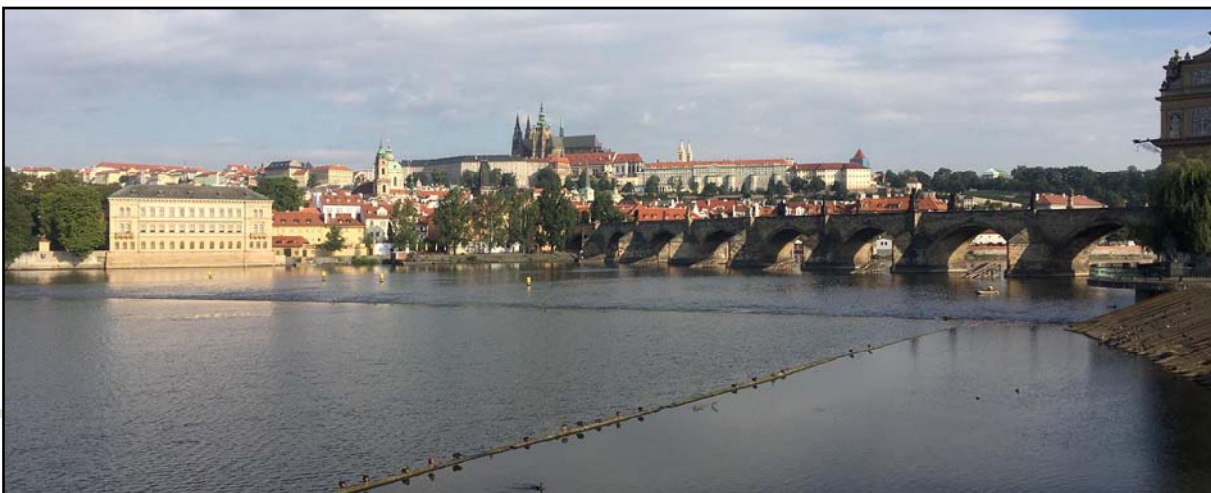


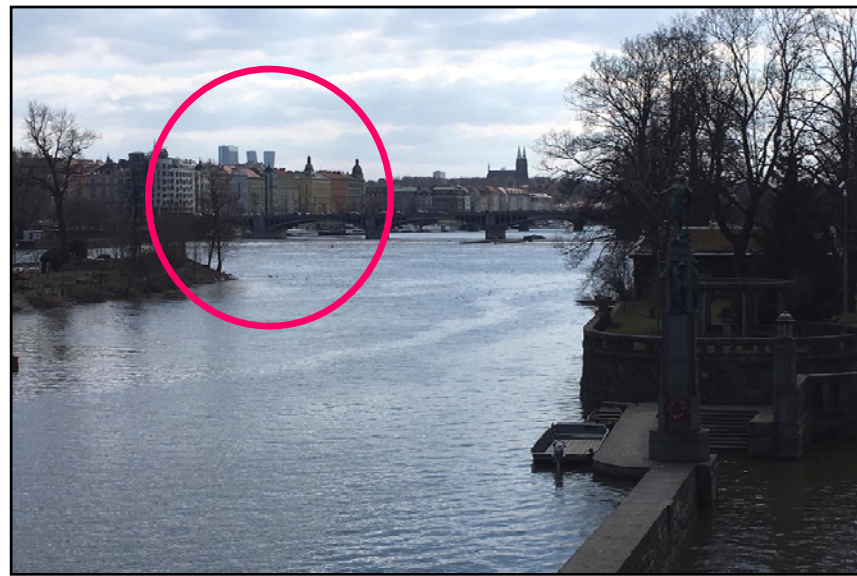
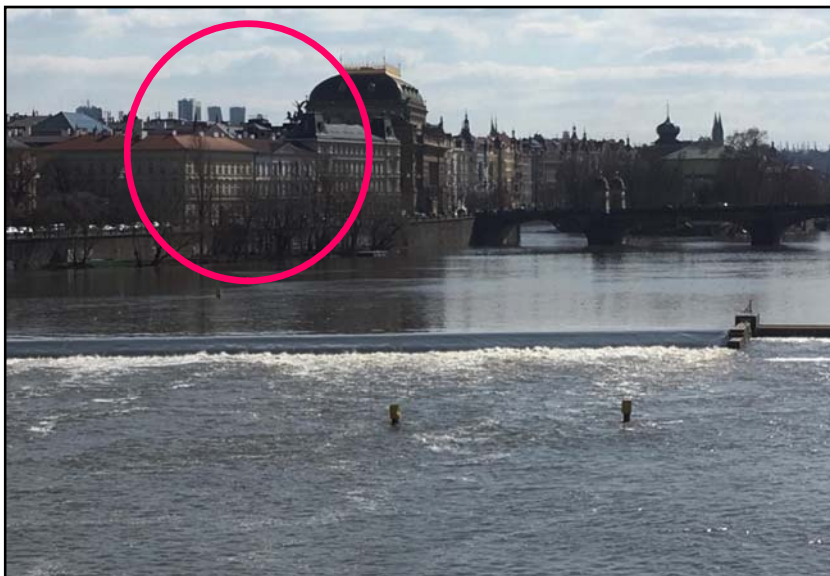
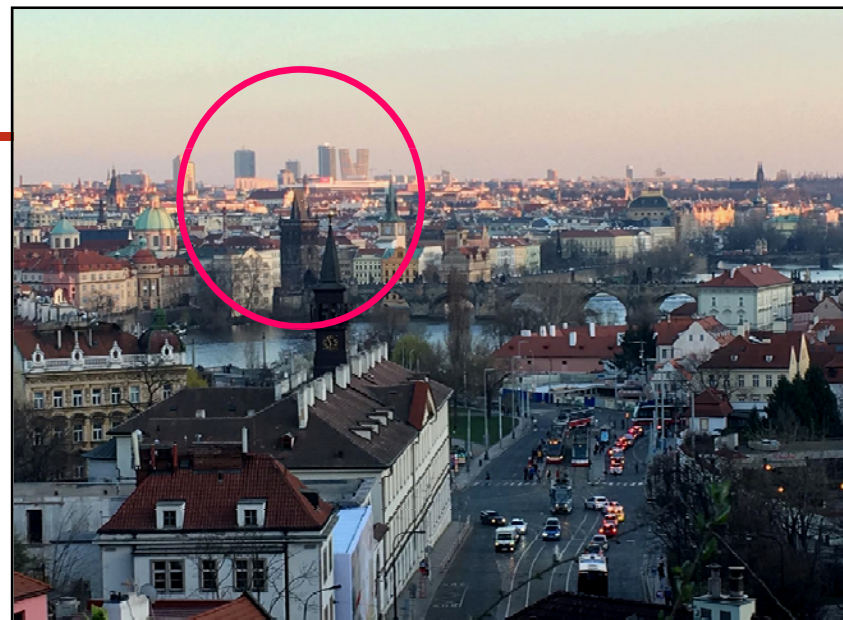
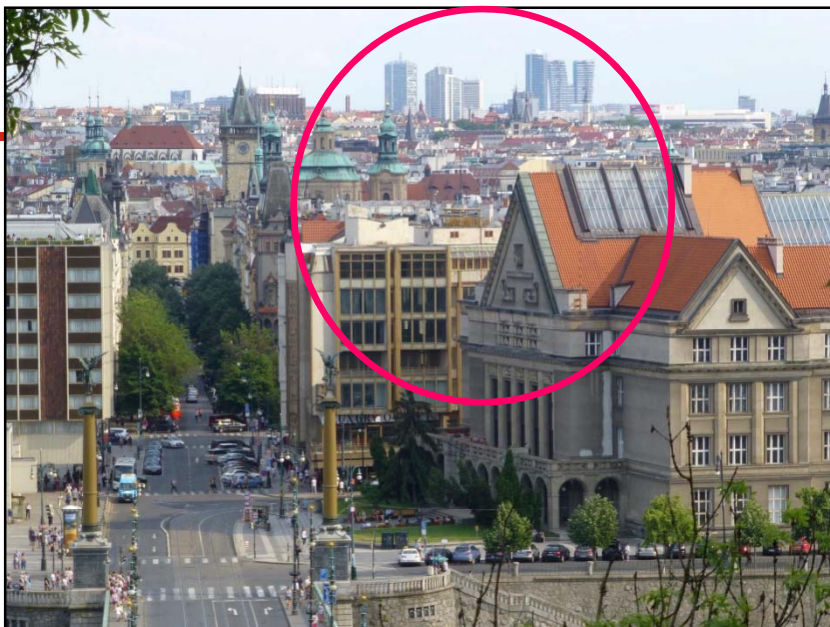
panorama vnější a vnitřní a průhledy





panorama vnitřní a průhledy





panorama vnější a vnitřní a zažité pohledy



**Atributy pro daný WHS specifické
+ celk.integrita**

Aktivity v lokalitách WHL a/vs. atributy OUV



Telč a příklady znaků/ atributů OUV

- specifické objekty, jinde ne běžné; architektonické zařazení, materiály, výtvarná výbava a výzdoba
- význam velkého náměstí jako plochy pro akce, setkávání





- stabilizace pevných referenčních míst pro monitoring
 - indikátory (možných) změn
 - sledování panoramatu i průhledů
- + aktivní hledání méně známých míst spoluvytvářejících identitu
a popis určujících atributů



Děkujeme za pozornost

Ing. arch. Věra Kučová
referát památek s mezinárodním statusem
Národní památkový ústav generální ředitelství

Český národní komitét ICOMOS
Pracovní skupina pro světové dědictví

tel. +420 257 010 284;
e - mail: kucova.vera@npu.cz

Doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.,
Katedra dějin umění FF University Palackého v
Olomouci – Fakulta architektury VUT Brno

Český národní komitét ICOMOS
Pracovní skupina pro světové dědictví,

tel. +420 605 825 098,
e- mail: horacek_martin@post.cz

